

53053

II. évf.

21. sz.

Komédia

Péchy Erzsébet, Lili báróné

Színházi zenei és művészeti
hetilap ~ Szerkeszti
Kardos István.

Ára 3 korona.

Jelenet a „Halcyone” filmből
Középen Hollay Kamilla és Garamszeghy Sándor

Komédia

Színházi zenei-művészeti
heli lap ~ Szerkeszti
Kardos István.

Másfél hónapos

keserű hallgatás után forró szeretettel köszöntjük ismét olvasóink táborát. Másfél hónapon át kényszerített bennünket némaságra a tanácskormány parancsa, amelynek betartására az akkori rendszer kulturájának gránátokkal fölfegyverzett katonái ügyeltek. Nehéz fájdalommal tettük le tollunkat a tengernyi zaklatás után, amelyben a lap megjelenése alatt részünk volt, amikor a tanácskormány rövidlátó és józan bíráló képességgel nem bíró cenzorai fegyvert szegeztek minden érdemes munkánk elé, mert mindenben aknát láttak a dilettánsokkal telerakott szovjetkultura ellen. A többi között azt is megtiltották, hogy a színészek szabadsága érdekében sikra szálljunk és minden olyan törekvésünket, amely a becsületesen dolgozó munkásokért szólt, elfojtották.

Borzas fejű, mámoros tobzódók kezébe került a kultura. Rákosi Jenőt, Herczeg Ferencet, Hatvany Lajost, Pekár Gyulát börtönre vetették, az újságírók körébe kézibombás katonákat vezényeltek, sokakat menekülésre kényszerítettek, fenyegettek, terrorizáltak, csak a Kossuth Lajos utca egyik legszebb üzletében duskáló irodalmi Leninfiúk nevetésre ingerlő tákolmányait hagyfák élni ebben a szegény országban.

A szerkesztőségek fölött tudatlan cenzorok uralkodtak, az írókat, festőket, szobrászokat, karmestereket kategorizálták, a zeneügyek élére egy lelketlen terroristát helyeztek, aki a tehetségeket elűzte helyükről. Beleszóltak a színházak szereposztásaiba, a régi érdemes igazgatókat megfosztották állásuktól, műsorokat állítottak össze példátlan tehetségtelenségükkel. A végsőkéig korlátozták a művészet szabadságát és a művészek függetlenségét.

Embertelen pusztításuknak azután vége szakadt. Gyorsjárásu autókon és lefüggönyözött batárokon sietve menekültek a temérdek rombolás okozói, de itt hagyták a szörnyű romokat, amelyekből most nekünk kell kiválogatnunk azokat a köveket, amelyekből felépíthetjük a kulturát.

Ujból leülünk hát íróasztalunk mellé, hogy a kultura szolgálatába szegődve, a mi régi kedves közönségünk támogatásával előre vigyük a művészet fejlődését.

A függöny felgördül . . .

Irta: Szini Gyula

És újra élet költözik a rivaldás deszkákra, amikről csak az imént törültek le a nyári szünet és a leáldozott tanácskormány emlékének a porát. A kárpit előtt újra megjelentek a közönség kedvelt művészei és olyan riadó tapsok fogadták őket, amiket már rég nem hallottak a páholyos falak.

A színházi világban még sokáig fognak beszélni azokról a rémnapokról, amelyekben a színházak kommunizálva és a színészek kategorizálva voltak. Ma még sokkal közelebb vagyunk ezekhez az eseményekhez, semhogy higgadt tárgyilagos véleményt alkothathnánk róluk. Az emberekben még lappang a düh, a kétségbeesés, az elkeseredés vagy a bánatos elgondolás, hogy valamennyi európai ország közül miért épp nálunk kellett a szinpadnak átesnie a kommunizmus kísérletein.

Nyilván lelkes és jóhiszemű emberek is akadtak azok közt, akik az új, gyakorlatilag még ki nem próbált elveket akarták így átvinni a valóságos életbe, az életet jelentő szinpadra. Kísérleteik azonban mint minden kísérlet, amely a színház ősi

törvényeivel ellenkezik — többnyire csak elkeseredést, gunyt, vicceket váltottak ki.

Mint valami nem sikerült bemutató után, most is a tréfák, anekdóták egész raja kelt életre. A színházban mindent megbocsátanak, csak a bukást nem. És a bohémvilág bosszus anekdótái utat találtak a külföldi lapokba. Francia, angol ujságokban láttuk viszont a színházak kommunizálására vonatkozó vicceket, anekdótákat. Néhány hónapig Európának kétségtelenül legérdekesebb országa voltunk, de ezért az érdekességért ma tulságosan drága árat fizetünk. Mindenki kívánja már, hogy ebbeli érdekességünk már csak távoli emlék legyen.

És itt van a színház, hogy újra meg hozza rendes életünket, életünk nyugodt körforgását. Mikor a színházak játszanak, az élet is teltebb, erősebb. Az a tudat, hogy bizonyos órában a függöny szabályszerűen fölmeleg, hogy a művészgárda a helyén van, hogy az előadás a kellő időre leperreg: most úgy hat ránk, mint az élet órájának ketyegése: halljuk tik-takját, tehát még élünk.

... És itt van újra az új szezon, amelynek a közönség szemében az az érdeme, hogy a régi. Mit fog hozni? Milyen új irányt, milyen eszmék divatját fogja megvalósítani?

Ez a színház, amely vissza van adva régi hagyományainak, legalább is egyideig aligha fog merész újításokra törni. A régi állapot helyreállításával, a restitutio in integrummal lesz elfoglalva egyideig. És aligha fog beleesni abba a hibába, hogy egyetlen világszemlélet kifejezője legyen, mikor visszanyerte eszméi rugalmasságát, szabadságát.

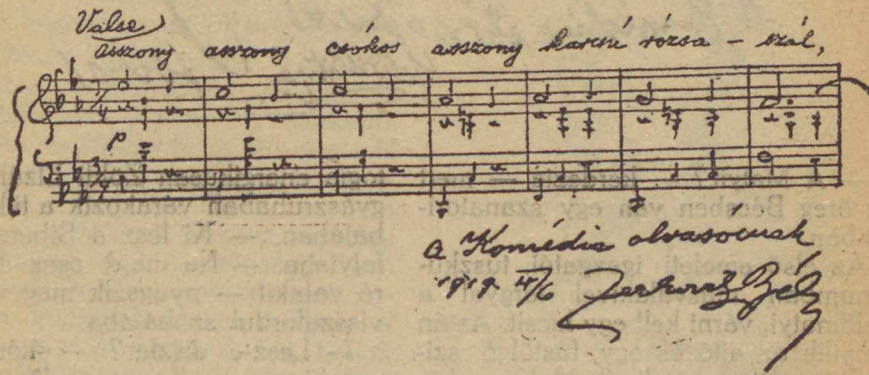
Ha a színház katedra, akkor ott helye van mindenféle világfelfogásu tanítónak — ez adja meg éppen a változatosságát — de egyetlen tanárnak sem szabad megfelekednie arról, hogy a színpad mindenekfelett embert és emberi életet ábrázol. Ez a legsarkalatosabb törvénye.

A színpad nem ismer proletárt, nem ismer burzsujt, nem ismer keresztényszocialistát: mindez, hogy úgy mondjam csak jelmez, amelyben az örök ember él, mozog,

beszél cselekszik. Minden egyéb csak muló jelenség a színpadon, mint voltak azok az alkalmi háborus darabok, amelyek az unalom és ridegség, az átlátszó tendenciák és csináltságok kellemetlen levegőjét terjesztették a színházban. A múlt szomorú tanulságai után a színházat vissza kell adni végre a valódi hivatásának, az igazán mély, valóban tanító és lelket építő emberábrázolásnak.

A színpad a legfölségesebb csalás, mert az élet képét akarja elénk varázsolni illúziót keltő eszközeivel és mégis a színpadon van a legnagyobb igazságszolgáltatás, mert minden, ami nem emberi, ami nem életelevenen igaz, minden, ami nem művészetből fakad, mint értéktelen, cifra rongy hull le a színpadi díszletek porába, piszkába.

Föl, magasra az ember művésztének zászlajával és kezdődjék el újra esténk tündérvarázsa, erényeink, hibáink, eszméink csodatükrözése, lelki sebeink behegesztője, napi gondjaink elringatója, lelkeségeink temploma: a színház!

Matyit nem hagyják élni a szerkesztők

Készül az új Feld darab!!!

A Budapesti Színház kiskapujában megkérdeztem az egyik diszletezőt, hogy a direktorját hol találhatom.

szöbön. Hosszabb, mint valaha, mióta Bécsből visszajött.

— Bánk bánt tudja maga? — pat-

— A Matyit? — kérdezte — mert az öreg Bécsben van egy szanatoriumban.

Az első emeleti igazgatói tuzskulánumban másvalakivel tárgyal a Feldmatyi, várni kell egy kicsit. Aztán kinyílik az ajtó és egy füstölgő szivarvég után megjelenik Matyi a kü-

togja energikusan Zöldi Elzához, aki gyászruhában várakozik a titkár szobájában. — Ki lesz a Biberach? — folytatja. — Na majd csak találunk rá valakit — nyugszik meg végül és visszafordul szobájába.

— Lesz-e diszlet? — kérdi tőle valaki.

— Diszlet? — csodálkozik Matyi a furcsa kérdésen és megáll.

— Na igen, hát trónterem — világosítják fel őt.

— Micsoda trónterem? kérdi felháborodva a republikánus emigrált direktor. — Nincs nekünk egy termünk? Jó lesz ide a piros diszlet trónteremnek!

Gomolygó szivarfüst felszállása után észrevesz engem is. Megtudja, mért jöttem, lerázza a hamut a szivarról, szippant egyet, aztán a következőket mondja mosolyogva:

— Sürgős ez kérem, mondja? Mert nagyon sok dolgom van. — Egy rövid lépés hátra. Mosolyog a szivarvége mögött, aztán egész közeljön és elkezd beszélni egyfolytában:

— Mert kérem, épen most jöttem Bécsből, alighogy beléptem, rettentő sok dolgom van — (Itt kezdi hosszasan részletezni, hogy mi a dolga) — Meg aztán jöttek hozzám lapszerkesztők, mondtam, hogy látogassanak meg ideki, szívesen állok itt rendelkezésükre, habár olyan sok dolgom van. Rettentő sok a dolgom. Vagy talán nem talál nálam egy nagyobb embert — és sugárzik az arca az örömtől, meg a büszkeségtől, ahogy ezt mondja. Megállapodunk, hogy félóra múlva visszajövök hozzá — „Addig is tessék lemenni a színházba” — parancsol rám a Feldmatyi kihasználva szorult helyzetemet.

Említésre méltó, hogy voltak a nézőtérben, a színpadon a függöny felgördült, mire a székeket csapkodni kezdték. — Hollay Kamilla — akiről a pénztárnál az van kiírva, hogy Kamella — bekonferálta Biharit, mire megjelent egy öreg, kopasz, kopottas diszletmester, akit a közönség feltűnő ovációval és éljenzéssel fogadott, néhányan kiabáltak, hogy halljuk, a diszletmester a sűgőlyük elé hozott egy széket és asztalt, aztán sneidig meghajlással megköszönte a tapso-

kat és kiment. Hiába, humor csak Matyinnál van a ligetben.

Amikor kimenekültem az előadás elől, éppen Matyival találkoztam szalmakalappal félig a fején.

Emigrálását Bécsbe a következőkép adta elő:

— Kérem, tudja, minket dobtak ki a színházunkból először. Az öregemet egész egyszerűen elbocsájtották, engem ruhatárosnak, jegyszedőnek, aztán pénztárosnak akartak, végül rendezőt szerettek volna csinálni belőlem a saját színházunkban. Az öregemet kidobták rövidesen, hogy ő már öreg direktornak. De, tudja, ezt a színházat már a Károlyi kormány alatt akarta a Bokányi. Ezt huzza alá, hogy már akkor akarta a mi színházunkat a Bokányi a Károlyi alatt, tudja. Idejött a Bokányi és azt mondta, neki nagy befolyása van a városnál, adjam oda neki a mi színházunkat, amivel neki szép tervei vannak. Nem adom, mondtam én, mert ez a színház az én öregem ifjúsága, öregsége, küzdése és szenvedése, ez lesz majd a temetője is — folytatta az Ez Pest illusztris szerzője némi rezignációval hangjában. — Ő erre azt mondta, tudja, a Bo-

A vígszínházi iskola BAKSAI tatája

Ujhelyi Nándor

kányi, hogy adat az öregnek egy milliót, engem bevesz az igazgatóságba, adjam oda neki a színházat, mert később még jövök hozzá, kérni fogom, tudja, azt mondta, hogy elveszik majd a színházát mindenkitől és akkor hiába megyek hozzá. Ez a fontos, tudja — a bitangok — hogy ők már akkor összepakliztak, a szocialisták meg a Károlyi. Ezt ki kell emelni nagyon — utasított Feld Matyi, aki román szimpátiája miatt kék-sárga nyakkendőt hord piros arca alatt. Aztán így folytatta:

— Tudja, amikor kitört a kommün, először az öreget dobták ki, engem meg alkalmazni akartak. De én megmondtam, tudja, hogy én ilyen tehetéstelen nimandokkal, a Reinitz-cel, Gáborral és a társaikkal nem dolgozom együtt, a szemükbe mondtam nekik eztet, hogy én az én nevemet nem rontom el velük, a Reinitz-cel és a Gáborral. Többször felszólítottak, hogy dolgozzak nekik. Hajthatatlan maradtam. Megfenyegettek, tudja, hogy a vörösbe dugnak. Eztet sem bántam. De amikor elszedték tőlem a kenyérjegyet meg a husjegyet és különösen, hogy a gyerekeimtől is a kenyér és husjegyet, az ledöntött, feladtam a küzdelmet, láttam, nem boldogulhatok, menekültem Bécsbe, ahol a Künstlertheater leszerződött egy évre első rendezőnek és fődramaturgnak. — (Előszedte a szerződést, hogy bizonyítsa ezt). — Aki magyar jött hozzám, azon mind se-

gitettem. Akit lehetett, leszerződtettem. En csináltam meg a Kökénynek is, hogy felléphetett. Aztán irtam a bécsi lapokba is egymásután, mind a bolsevikok ellen, erősen és hatásosan.

A hosszú Matyi nemzeti hős akar lenni. Elmondja, hogy Bécsben hozzá jött Lugosi Béla, hogy adjon neki bizonyítványt arról, hogy nem kommunista. — Egy Lugosi Béla — mondja Feld gunyosan és csipőjére csapja a kezeit — egy ilyen kommunista jön hozzám, hogy segítsen — és azzal még hátrább tolja a szalmakalapját dühösen a fején. — Ilyen kommunisták, akik kirabolták a mi színházunkat. Ellopták a könyvtárt, a butor és diszletraktárt, a jelmezeket, úgy, hogy most itt állok minden nélkül, ahogy Bécsből visszajöttem. Nem tudok előadást tartani, mert nincs jelmez. Elő akartam adni a Bánk bánt meg a Rómeó és Juliát, hogy az ember mégis hozzon valamit. Nem lehet, nincs jelmez, nincs semmi. Vagy a Falu rosszat akartam. Nincs gatyám se. A végén a paradicsomot kell játszani, ahol nem kell kosztüm. Mást nem tehetek. Ez az ötlet nagyon tetszett neki, nagyon nevetett rajta és többször ismételte jókedvűen egymásután. Megszakítás nélkül folytatta tovább:

— Aztán ezekután, ha ezeket jól leírta már, írja azt, hogy megkért engem, hogy áruljam el készülő

Szász Zoltán

szezóndarabom címét, amire a közönség nagyon kíváncsi szokott lenni. Irja azt, hogy könyörgött, hogy csak a címét áruljam el a készülő darabomnak, mert már az is nagy szenzáció lesz magának. Tudja, úgy írja, hogy én semmiképpen sem akartam ezt elárulni. De végül addig kért, hogy engem megpuhított és én csak úgy voltam hajlandó kérését teljesíteni, ha becsületszavát adja, hogy nem írja meg az én darabom címét. De aztán, írja majd azt, hogy „én mégis csak megírom a közönségnek a szenzációs híreket és azt hiszem, hogy a jó Feld Matyi felold e becsületszó alól és a Feld Matyi ezidei várva-várt darabjának „Ahogy mi kinézünk” a címe.

A címet — mondta — vastagon irjam és az öklét az orrom elé egy pár-szor elődugta, valószínűleg, hogy a betűk olyan vastagok legyenek. A címre különben nagyon pali a Matyi. Ahogy mi kinézünk! Azt mondta: „jó cím, mi, van benne humor, nem hiába írta nekem a Faragó a lapjában, hogy „Matyi gyere haza, kell egy kis humor.” De jól írja ezt meg, ügyesen — figyelmeztetett feddőleg Matyi. — Mikor jelenik meg ez a lapban? Na jó, majd meglátjuk. — Ezzel elváltunk, de ő még tovább beszélt és az utca másik oldaláról is átkiáltotta: „jó cím, mi, szenzációs. ahogy mi kinézünk.”

Turchányi Gyula.

Matyi gyere haza, kell egy kis humor.
ahogy mi kinézünk!
ahogy mi kinézünk!
ahogy mi kinézünk!

Szabadjegy a Feld színházba.

Három zenészlegényke

*A tarkaréten mendegélt
 Három zenészlegényke.
 A lábuk vigan lépkedett
 Pajzán, naív zenékre.
 Lányok fehér bokáitól
 Ők meg nem részegültek.
 Csak mentek hegyen völgyön át
 S vidáman hegedültek,
 Vidáman hegedültek.*

*Már két napon s két éjjen át
 Ballagtak s muzsikáltak.
 S a fényes menyország előtt
 Most végül is megálltak.
 Szent Péter ott a kápuban
 Meginvitálta őket.
 És kaptak égi lakomát,
 És hozzá angyal-nőket . . .
 És hozzá angyal-nőket . . .*

*Péter a lakoma után
 Így szólt: ez mind tiétek . . .
 A paradicsom és a nők,
 Ha többé nem zenéltek! . . .
 S a paradicsom asztalát
 Otthagyta mindahárma,
 Ma is zenélnek még talán,
 Ballagva száz határba . . .
 Ballagva száz határba . . .*

Somlyó Zoltán

Nem közölhető.

Ártatlan kis apróság. Szomaházy mester kisorsolta gyöngeszovjet kétszázkoronását. A sorsjátékot megírtuk, de a tanácskormány cenzurája merényletet látott benne a szovjet-állam ellen. A **nem közölhető** most **közölhető** lett, alább hozzuk az akkori cenzura ítéletével együtt.

Komédia ~~~~~ 17. oldal

A tízennégyes

A 14-es — ezennel jelentjük az olvasónak — a legutóbbi napok egyik délelőttién örökre megsemmisítette azt a kabalát, amely oly misztikussá varázsolta közvetlen szomszédját, a 13-as. A tízennégyes szám e napok óta joggal nevezhetne magát a világ legszerencsésebb számának. Mert ha a 13-as számmal már sokan nyertek is eddig, azt csak a 14-es tudta elérni, hogy vele nemcsak a játékos nyert, de az is, aki ellen a 14-es folyt. Most pedig — mondjuk el azt a történetet, amelyre a 14-es diadalát joggal alapítjuk.

A történetek hősei — a 14-esen kívül — Szomaházy István, Molnár Ferenc, Heltai Jenő, Hervay Frigyes és még többen, írók, újságírók, egy kétszázkoronás, egy fekete kemény kalap és egy fiatal leány. A dúló aprópénzhiányra való tekintettel az a jó Szomaházy kijelentette a társaság előtt, hogy hajlandó kisorsolni egy kétszázkoronás bankjegyet 18 szám között. Egy számára 10 korona, szóval a szerencsés nyerő 190 koronát nyerhet. A jelen voltak tízenhét számot megvásároltak, befizették a tízkoronásikat, csupán egy szám nem kelt el — gondolhatják — a tízennégyes.

— Ezzel magam játszom — mondta Szoma mester. Molnár Ferenc azonban élénken tiltakozott, azonnal avelő az elnöki széket és onnan jelentette ki, hogy a tízennégyes számot okkellenül meg kell venni, mert Szomaházynek a szerencsével való állandó barátságánál fogva a tízennégyes fog nyerni. Az elnöki kijelentést mély hatás követte, a számot megvásárolta egy e célra alakult konzorcium. Be volt fizetve hát a száznyolvan korona, megindult a húzás. Mondanom sem kell, hogy a 14-es nyert.

De a szerencse most sem hagyta el Szomaházyt. Most azt hiszik, hogy a 180 koronáért adott egy kétszázkoronást? Hogy elvesztett 20 koronát? Dehogy kéröm, hiszen Onök nem tudnak számolni. Az a jó Szomaházy mester 50, igen, harminc koronát nyert a sorsoláson. Hogyan? igen egyszerűen. A nyertes konzorcium öt tagja ott állott a kétszázkoronással aprópénz nélkül. Min csinálgának? Hogy osszák ötfele? Minden aprópénz a sorsjegyek vásárlásakor Szomaházyhoz került. Szomaházy oldhatja csak meg a pénzügyi válságot. És Szomaházy meg is oldja. Kiegyezik a konzorcium öt tagjával, egyenkint 30 koronában, visszakapja a kétszázkoronás bankjegyet és rögtön fizeti is az öt nyertesnek. $5 \times 30 = 150$. A 13 szám 10 koronájával hozott 130-at, vagyis az eredmény 30 K. plussz.

Hát ugy-e milyen szerencsés szám a tízennégyes?

Nem közölhető
Sajtócenzura

Nem közölhető
Sajtócenzura

Sziklay

Kinek szive mély gyászba öltözött
s mindent, mi hű élet, összetép,
ember, ki jársz a halottak között
s hozod nekik élők üdvözlését,
megállj egy percre!

Hallod-e a neszt,
amely az alvó földet hatja át?
Egy zongora a mélyben zengni kezd
és küldi könnyű valcer dallamát.
Valami furcsa, forró, halk zene
tör föl feléd a csendes föld alól,
Ó, mintha ezer csengő csengene,
halk nevetés morajlik és dalol.
Feléled minden lelankadt virág,
kíváncsian a kelyhét nyitja ki,
a földön tömpa taps viharzik át —
most lent dalol és táncol Sziklay...

Bródy László

Az Intim Kabaré megnyitója

Az első bemutatót az Intim Kabaré hozta. Balassa Emil a kitérő dramaturg állította össze az első műsort és aki nevetni akar az feltétlenül nézze meg.

Aki azonban nemcsak nevetni akar az elégedetlenül fog a Kabaréból elmenni. Hiányzik a műorból valami finom, talán nem is grandguignolszerű játék, tízperces tragédia rövid hangulatkép olyan »Vera« vagy »Fekete pásztor« féle.

Nevetni azonban sokat lehet. Első sorban Balassa Emil operetje »Igen vagy nem« olyan, hogy minden mondatánál felcsendül a kacaj. »A kis Lulu« című vígjáték is hasonló megnyilatkozását csalja ki a közönség jó kedvének és ebben nem kis része van a színház ismert vígjátéki triászának Széles Elzának, Virágh Ferencnek és Cseh Istvánnak.

A Nemzeti Színház két tagja vendégszerepel. Mészáros Lajos és Abonyi Géza. Mészáros »A Kis Lulu« egyik főszerepét játsza, Abonyi Géza pedig »Az álarcos férfi« című nagyon gyöngé, úgynevezett »drámai játék« címszerepében arat sok, hálás meleg tapsot.

A megnyitón sok tapsot kapott Cseresnyés Erzsike a Városi Színház volt tagja. Rövid idő múlva ha megszerzi a kellő rutint nagyszerűen bele fog illeszkedni az Intim Kabaré kedves gárdájába.

A csendes és közönséget ritkán látó Városi Színház e hónap 15-én nyitja meg kapuit Komjáthy János és Thury Elemér kollektív színtársulata előtt.

A Nemzeti Színház megnyitására eddig semmi érdemleges hír sem szivárgott ki. Ambrus igazgató javaslata a kultuszminiszter előtt várja elintézését.

Labori felv.

KOSÁRY EMMA

a Király színház művésznője Bécsbe szerződött.

Csirke a Sziniakadémiában Benne van az Andorban.

Nem egy kétlábu szárnyas szerencsértette a Sziniakadémiát ez esetben, csupán egy fiatal növendékről van szó, akinek Csirke a becéző neve, mint Molnár Ferenc „Andor”-jában egy rokonszenves, bájos táncosnőnek és akinek egyéni tulajdonságai is megegyeznek nagyobbára a regény költött alakjáéval, amint azt mindenki mondja, aki az akadémista növendéket jól ismeri.

A fiatal színövendéket — látásból — sokan fogják ismerni, akiknek a Nemzeti Színház kiskapuja és az előtte levő villanyóra környékén van némi dolguk. Mindig ott áll a kiskapu előtt az élő, színövendék-Csirke és ott társalog és mulat és éli le világának egy részét az utca nyilvánossága előtt, szerényen és jókedvűen.

Színövendék-Csirke tisztes polgári neve Sitkey Irén, Temesvárról való és két évvel ezelőtt jött Budapestre, egyenesen a Sziniakadémiába, ahol nemsokára elnevezték növendéktársai csirkének, de kedvesen becézve inkább csibének szólítják. Sokan nem is tudják az igazi nevét.

Megkérdeztem Sitkey Irén, alias Csirkét, hogy olvasta-e Andort s mi a véleménye pandantjáról, a regény Csirkéjéről?

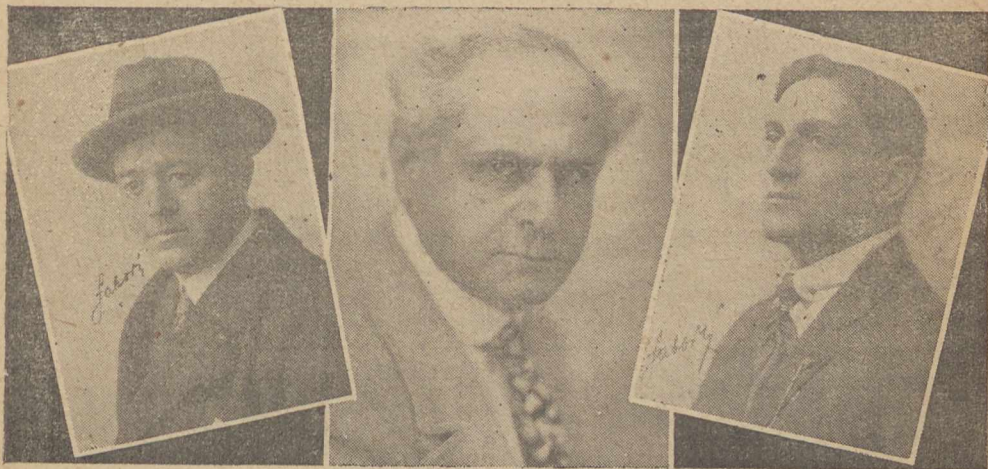
Nagyon elcsodálkozott kérdésemre, aztán elpirult s a következőket válaszolta vékony hangjával, amely később valamivel vigábbá változott:

— Az Andort még nem olvastam, amikor már sokan jöttek hozzám, hogy „bent vagyok” a Molnár legújabb regényében és irigykedve kérdezték, hogy ismerem-e a Molnárt és hogy tényleg rólam írta-e az elbeszélése Csirkéjét, aki nagyon hasonlít rám a Molnár leírásában. Megmond-

SARKADI ALADÁR, a Városi Színház tagja
a Fővárosi Orfeumhoz szerződött.

Labori és Angelo felvételei.

CSORTOS GYULA, FENYVESSI EMIL, TANAY FRIGYES
az Ocskay brigadéros főszereplői.

tam, hogy Molnár Ferencet nem ismerem és hamar megvettem a könyvét, amit izgatott érdeklődéssel kezdtem olvasni. Az a Csirke tényleg hasonlít rám a tulajdonságaiban is, azonban természetesen nem olyan „durván”. A többiek úgy mondják, hogy a Szép Ernő Lila akácának is hasonlítok a női alakjához, akit Tóth Mancinak hívnak és hogy neki meg az Andor Csirkéjének az egyénisége, ahogy az a két regényben leván írva, majdnem megegyezik az én egyéniségemmel.

Megkérdeztem az akadémista Csirkét, hogyan tetszik neki az Andorból Révész ur, aki Csirke elválaszthatatlan barátja a regényben.

Ezt felelte mosolyogva:

— A férjéről nincs véleményem, nem is megyek férjhez, ugyanis tudom, hogy rossz feleség lennék.

A regény nagyon tetszett neki a hősével igen szimpatizál, de — amint mondja — „szerelmes nem lennék beléje, az attól függ.”

Önmagáról elmondta, hogy másodéves növendék a Sziniakadémiában,

ezen végén, de hogy hány éves azt nem árulja el, nehogy husz év múlva megtudják róla az igazi életkorát. Több darabban fellépett már a Nemzetiben, az Ivánfi kedvence a Csirke, csak néhány szavas szerepe volt, de „a fő, hogy a közönség egy darabban már röhögött is rajta.” Ugyanis színésznövendék-csirke komikának készül.

A beszélgetés alatt egy bájos és nagyon fiatal, bronzhaju növendéktársa jött hozzánk, aki azt mondotta nekem, hogy „a Csibe egészen olyan, mint a Molnár Ferenc Csirkéje.”

— Drága Pötyikém — fordult sziniakadémiai Csirke a kis vöröshöz és akart neki szólni valamit. A kis bronzhaju naiva azonban elpirult, mert én meghallottam az ő becéző nevét. Majd rögtön nevetni kezdtek ezen nagyon, végül Sitkey Irén, a Csibe kedvesen így szólt:

— Mondja, nem készül most egy nagy magyar írónak egy új regénye, amelyben szerepel egy nő alak, akit Pötyinek hívnak? Mert akkor a Pötyikéről is lehetne írni sokat . . .

Azt hiszem,
 hogy nem jöttek zavarba
 nyári szünet miatt
 a Magyarba.
 E téma náluk
 biztos nem éget,
 hogy elvesztik a
 »Törzs« közönséget.

Egy kérdés izgat most
 be kell vallni:
 ki hol volt el az idén

nyaralni?
 Gróf Rinaldónál
 e kérdés tiszta:
 Elment
 Kaliforniába vissza.

Főv. Orfeum
 a »Zsebpénzzel« kezdte,
 jósolom:
 gyakran megnézed ezt te,
 az időt így kellemesen
 töltöd,
 s a zsebpénzedet »Zsebpénzre«
 költöd.

Az Opera művészei,
 kérem,
 szebben fognak énekelni
 télen.

Ennek okát
 csak abban találok,
 hogy buzgón »skáláztak«
 egész nyáron.

— h é r o s z —

PALÁSTHY IRÉN, GALETTA FERENC, VIGH MANCI
 a Lili bárónő főszereplői.

Angelo mester,

akit az olvasó közönség a Komédia hasábjairól is előnyösen ismer a Royal orfeum új műsorában mutatja be élő márványszobrai. A rendkívüli produkció igen nagy hatást kelt az orfeum közönsége körében és hatalmas tapsviharral köszöntik napról-napra Angelo mester művészetét. Angelo több mint tíz éven át a külföld nagyobb városainak varietéiben rendezett hasonló előszobor bemutatásokat. Budapesten azonban most lépett fel először és mindjárt első alkalommal sok babért aratott kiváló művésze.

Mit csináltak művészeink négy hónapig?

A művészekre, színészekre és írókra épen úgy ránehezedett a kommunizmus kollektív vörös uralma, mint a társadalom akármelyik más rétegére. Sőt a művészeket talán még fájdalmasabban sújtotta, mert a különféle kategorizálással és egységesítéssel a létükben támadta meg őket a proletárdiktatura.

Az ismertebb színészek és írók már az első pillanatban is ellenséges érzülettel fogadták a „világot megváltó kommunizmust.” Március 21-én, a diktatura kitörésének napján, amikor csak néhányan tudtak a készülő veszedelemről, épen Virányi Sándorral beszéltem, aki az aggodó hírekre azt felelte, hogy nem hinné, hogy egy kultúrországban valóban megvalósulhat a kommunizmus. — De ha, ne adj Isten, megtörténne — folytatta Virányi — akkor én lennék az első, aki innen elszöknék. S másnap reggel megjelentek a lapok, hozták a gyászhirot Magyarországra romlásáról és egy hét múlva hallom a hírt, hogy Virányi elszökött Temesvárra, ahol az ottani színtársulatnál kezdte meg vendégszereplését.

Ugyancsak Temesváron játszott és tartózkodott a tervbe vett időnél hosszasaiban Bojda Juci a pesti állapotok miatt. Több Budapestről elindult magyar operett női főszerepét játszotta Bojda Juci Temesváron a színházban.

Csontos Gyula Budapesten tartózkodott és egy egészen rövid ideig a Markó-utcai fogházban a diktatura alatt. Csortost ugyanis letartóztatták a vörösök még a kommunizmus elején, amikor esténként a Vígsházban mint a Liliom utolérhetetlen cimszereplője rikatta meg a proletárközönséget művészetével. Ugy mondták,

Labori fel.

SZENTGYÖRGYI MÁRTA.

Most mult egy éve, hogy a kiváló művésznő meghalt. Pályatársnői koszorút helyeztek sírjára.

Csörtöst azért tartóztatták le, mert a Színészegyesület utolsó gyűlésén, néhány véresszáju kommunista közbeszólása dacára, úgy szólította meg az egybegyűlteket, hogy „tisztelt hölgyeim és uraim”. Csörtös kiszabadulása után feljött az Otthon-körbe, ahol az újságírók érdeklődéssel hallgatták a letartóztatás körülményeit. Csörtöst a Markó-utcába vitték el a vörösök, ahol azonban az ügyeletes parancsnok másfél órai fogvatartás után szabadonbocsájtotta őt élénk mentegőtődzések után.

Ugyancsak le volt tartóztatva a kiváló író, Herczeg Ferenc is, akit azonban már hosszabb ideig tartottak fogva. Herczeg Ferencet azért tartóztatták le, mert munkapárti képviselő volt. Egy éjjel autóval elcipelték lakásáról, bedug-

ták egy piszkos oduba, mely már tömve volt szánandó emberekkel. Oly zsufolt volt ez a fogda és olyan piszkos, hogy Herczeg Ferenc még a felöltőjét sem vehette le három és félnapos fogsága alatt s tisztálkodnia sem lehetett egyáltalában. Kiszabadulása után állandó rettegésben kellett élnie, hogy nem fogják-e még egy párszor meglátogatni a vörösek. Ugyanigy járt Rákossy Jenő, Hatvany Lajos és Pekár Gyula is, akik szintén börtönbe kerültek.

Beregi Oszkár a proletárdiktatúra alatt Pesten maradt és Pesten szenvedett velünk a terror alatt. Egész belső érzésvilágát élénken tükrözteti a kommünből az az egy szó, megszólítás, amelyet egy beszélgetésünk alkalmával intézett hozzám. Én kerültem azt, hogy elvtársnak szólítsam, ő pedig komoran és találóan csak úgy szólított: *szenvedőtársam*.

Jászai Mari egy hangversenyrendező előtt, aki vendégszereplésre

KORMOS ILONKA, a Zeneakadémiában rendezett művészesték népszerű primadonnája.

kérte fel őt, azt az őszinte kijelentést tette titokban a rémuralom napjaiban, hogy addig nem lép fel a nyilvánosság előtt, míg a Szózatot nem szavalhatja.

Paulay Erzsi elszökött Pestről a kommün alatt. Szombathelyre utazott vasúttal, onnan kezében egy kis utazóbőrönddel, mely a legszükségesebb tárgyakat tartalmazta, gyalog átszökött az osztrák határon. Először Karlsbadba ment, majd a Lidóra, ahol Hatvany Lilivel volt gyakran látható.

Kökény Ilona is elhagyta Budapestet. Bécsbe szerződött a Ronacherhez, ahol sanzonokat adott elő.

Szirmai Imre, a jeles zeneszerző, szintén Bécsben tartózkodott és így Kökény új Szirmai dalokat is énekelhetett.

Péchy Erzsi is tarthatatlannak mondta a helyzetet Pesten és szándékában volt minél előbb szabadulni innen. Ezért az egyik bécsi operettszínház igazgatójának, Karczag Vilmosnak elfogadta szerződési ajánlatát, amely őt a bécsi színházhoz köti le egy évre, fejedelmi honoráriummal. Bécsi elutazásáig is a Balaton mellé, Zamárdira menekült, ahonnan nemrégiben tért vissza.

A karmesterek közül Erdélyi Patat Leó érdemel dicséretet, az Apolló kabaré karmestere, aki az egész kommün alatt egyetlen egyszer sem játszott el hivatalos helyekről jött többszöri felszólítás ellenére sem az előadás előtt az Internacionálét. Még az Apolló kabarénak a gödöllői főhadiszálláson tartott vendégszerelése alatt sem. Tettével igen szigorú következmények súlyát vállalta magára, melyek azonban szerencsésen elmaradtak.

Karinthy Frigyes a diktatura gyászos ideje alatt sem hagyta el a jókedve, amint azt ő gyakran be is

bizonyította. Egy érdekes esetet jegyzünk fel ide, amely ez ideig még nem került a közönség elé: Karinthy a földalatti villamoson találkozott Kun Béla feleségével és kislányával, az öt éves Ágnessel. A földalattiban Karinthy szívélyesen elbeszélget velük, majd az Oktogonnál, ahol kiszállottak és elváltak, így bucsuzott a kislánytól: Mondd meg Ágneském a papának, hogy beszéltél a Karinthy bácsival; aki azt üzeni neki, hogy: nonó!

Bródy Sándorral a következő érdekes eset történt: Az Otthon-körben találkozik Kun Bélával, mire Sándor bá' azt mondja neki:

— Ugyan kedves öcsém, nem lenne szíves elmagyarázni, hogy tulajdonképpen mi is az a kommunizmus, amiről most annyit beszélnek.

Kun Béla erre szabadkozni kezdett, hogy a társaságból nem akar félrevonulni és a többieket otthagyni, hanem másnap délből egy órákor szívesen látja fent a Várban, a rezidenciájában. Sándor bá' elfogadta a meghívást, másnap azonban teljesen elfeledkezett róla.

Nemsokára újra találkozott Kun Bélával, akinek arra a kérdésére, hogy miért nem látogatta meg őt multkor a Várban, kedvetlenül azt felelte:

— Hát kedves öcsém, közben találkoztam a fiammal, aki elmagyarázta nekem, hogy mi is az a kommunizmus. Nem jó dolog az öcsém, nem jó dolog, azt mondhatom.

A kedves Heltai mester is elmagyaráztatta magának a kommunizmus lényegét. Kassák Lajos tartott neki kétórás előadást Marx tanairól. Heltai csak hallgatta nagy komolyan és amikor Kassák a végére ért, csendesen megkérdezte:

— Szép, szép az egész, de most már azt mondja el, hogyan lehetne innen kivándorolni?

Angelo felv.

MAKAI MARGIT
az Ocskay brigadéros főszereplője.

FENYŐ EMIL
főszerepet játszik az Ocskay brigadérosban.

Nagy tarka est Feldéknél

Most, hogy a Feld dinasztia ismét elfoglalhatta régi sasfészékét az Arénaut és István-ut sarkán, ahonnan azelőtt a környék kulturszükségleteit fedezte, Feld Irén a világhírű drámai hősnő Nagy tarka estet rendezett. Nem tudjuk miért volt tarka ez az est, talán mert a nézőtéren alig egy-két ember tarkállott vagy mert tarka falragaszokon adták a közönség tudtára. Az bizonyos, hogy Feld Irén játéka nem volt tarka — szinteien volt.

Ezen a tarka estén sok tarkaság történt. Feld Irén drámázott és csevegett. Kilian nővérek táncoltak és Bihari énekelt, Molnár Dezső pedig konferált és csodák csodája nem utánozta Törzs Jenőt, csak önmagát.

Minden szép és jó lett volna Beregi Kató és Gallai Nándor jobb ügyhöz méltóan táncoltak, Jászonyi Ría igazán nagyon kedvesen és nagy sikerrel szavalt, a kis Sándor Méta játéka is jobb volt, mint amelyet az est megérdemel. És akkor jött a magyar Duse Eleonora, Budapest Sarah Bernhardja és csevegni kezdett, az ősi repertoire Fedák, Beregi Hatvani Lili. Hiszen Feld Irén jó színésznő, nagyon jó színésznő, de mégse szabad magát agyonfárasztani és délután Clairet és Gauthier Margitot játszani mérsékelt helyárrakkal este pedig csevegni.

A közönség emelkedett hangulatban hagyta el a színházat.

Osztályharcoperett a Városi Színházban

A Városi Színház és egyben a magyar színészet történetében a legérdekesebb bemutatók kétségkívül a Városi Színházban lezajlott tanácskongresszusi ülések voltak.

Ezekről a premierekről — sajnos — abban az időben, amikor válogatott publikum előtt bemutatták őket, nem írhattunk kritikát, most azonban néhány sorban megemlékezhetünk a tehetségtelen dilettánsok kollektív társulatának szomorú műkedvelői előadásáról.

Elmentünk a Városi Színház kiskapujához, hogy ott majd a portástól, vagy másvalakitől, aki jelen volt az osztályharcoperett premierjén, őszintén megtudjuk, hogy miképpen történt meg a véreskezű, játszani vágyó dilettánsok lázas debüje a színpadon.

Schäffer bácsi, a portás, éppen a kiskapuban álldogált, amikor felkerestük. Meglepődött, igen kedvetlenül fogadta kérdésünket és a következőket válaszolta pálócos kiejtésű beszédjével:

— Én nem láttam semmit, hogy „ők” odabent mit csináltak, nem is tudok semmit sem mondani erről a dologról. Én csak itt álltam az ajtóban, ahogy megparancsolták, itt voltak mellettem katonák szuronnal, meg más kiküldöttek civilben, ők vizsgálták meg azoknak az igazolványait, akik be akartak jönni. Itt jártak be mind az urak a színészbejárón. Nem láttam, hogy közbe ki, vagy be járkáltak volna, nem is jött hozzájuk senki és nem is hoztak nekik semmit.

Többet nem mondott, mindenáron le akart rázni a nyakáról. Aztán egy mentő-ötlete támadt és az irodába küldött, míg végül két műszaki munkáshoz utasított, akik éppen akkor érkeztek meg. Az egyik magas volt, barnahaju és fiatal, a másik már alacsonyabb, öreg, kedves bácsi őszbecsavarodó hajjal. Mind a kettő egy-

formán ugyanakkora bizalmatlansággal felelt kérdésünkre:

— Hát nem volt az egész semmi. Volt itt sok ilyen ülés. Nem tudunk a népbiztosokról semmi különöset mondani, mialatt itt voltak. Nem is láttuk őket. Mi éppen, hogy a díszleteket felállítottuk az izéhez és a padokat lépcsőzetesen felszegeltük, ahogy a képviselőházban vannak elhelyezve és aztán elmentünk. A színpad egész hátra nyult, szobadiszletet állítottunk fel, amit azzal a vörös papírvacakkal kellett bevonni. A színpad szobaajtóin jártak be a népbiztosok. Végző nem volt közöttük megállapítva. A padok lépcsőzetesek voltak, hogy a szereplők ne takarják egymást a közönség előtt. Ugy kezdődött a dolog, hogy az itteni zenekar fele eljátszotta az Internacionálét a színpad előtt a rendes helyén, de előbb a függöny felgördült. A népbiztosok ekkor már elfoglalták a helyeiket az egész színpadon és énekelték az internacionálét. A kórus nem volt összehoztatva, látszott, ahogy énekeltek össze-vissza.

Ennél többet aztán már nem lehetett megtudni tőlük, ők sem beszéltek valami szívesen erről a csúnya kabaréről. Arra a kérdésünkre, hogy ki vezényelte a zenekart ezen a szomorú ünnepélyen, azt felelték, hogy nem tudják. Majd egy kicsit gondolkozni kezdtek. Vagy csak úgy tettek. Aztán azt felelte a magasabbik, szinte indulatosan, hogy „ugy sem fogja azt most magára vállalni senki.”

Végül, hogy jelezzék az audienzia végét, Galetta felé fordultak, aki a színházból jött ki akkor, barnán a napsütéstől és az öreg jókedvűen ezt kiáltotta:

— Nézze meg az ember, hogy lesült ez a Galetta.

(tgy.)

TAKÁTS KLÁRI
az Ocskay brigádéros főszereplője.

Dobrovits, Losonczy és a két Bodó

A balletpantomim színház, az elmúlt héten a Vigadó kistermében három balletpantomim előadást rendezett előkelő publikum jelenlétében. A műsor egyes számaiból, amelyek mindegyike meleg sikert aratott, különösen Dobrovits Márta a Városi színházból csak nemrégiben átszerződött primaballerina, valamint a két Bodó testvér nevét kell említenünk akiknek táncjátéka Európa bármely színpadán megállta volna helyét. Losonczy Dezső a ballet-pantomim karmestere ismét bebizonyította nagy-szerű képességeit.

Szegény Péchy Erzsí

Ennél rettenetesebb esetet igazán nem lehet elképzelni. Őt siheder felcihelődött a csendes Józsefváros Bérkocsis-utcájában, parókát és álszakált raktak fel magukra, az arcukat a felismerhetetlenségig elsminkelték és elmentek betörni a Tisza Kálmán-téren egy szabóhoz. A szabó késő éjszaka még nem aludt, az őt betörő tehát, hogy ne vesszen kárba fáradságuk, betörték a Városi Színházba, Péchy Erzsí és Vigh Mancsi egy függönnyel elválasztott közös öltözőjébe és elvittek minden elvihetőt, a Lili bárónő ruháit.

Lett is másnapra nagy riadalom a színházban. Volt nagy szaladozás, sirás-rívás. — Szegény Erzsí, szegény Mancsi, mi lesz velük, ha megtudják — csapkodták össze kezeiket a tagok és olyan könnyek potyogtak a szemekből, hogy a záporpróbába is beillettek volna.

Tíz óra felé érkezett meg Péchy, utánna alig néhány percre Vigh Mancsi. Újból elkezdődött a szomorúság.

— Leltározni kell hamarosan — mondta Inke Rezső — megkönynyitjük a rendőrség munkáját. A leltározás hamarosan megtörtént és kiderült, hogy Péchy Erzsinek a vádászruhája, a zsokéruhája, a bordó belépője, az estélyi ruhája, a rámás lakkcsizmája, löversenyruhája eltűnt, sőt lovaglopálcját sem kimélte meg a végzet. Vigh Mancsi ruhái közül is eltűnt három darab, no meg aztán sok mindenféle, szappan, zsebkendő, és egyéb fehérnemű.

A két károsult közül Vigh Mancsi buslakodott keservesebben, Péchy Erzsit nem hagyta el a jó kedve.

— Te Feri! — szólt oda Galettához — bár csak a te ruháidat viték volna el.

— Jaj, de irigy lettél Erzsí — sóhajtozott a jószívéről híres Galetta.

— Nem azért te Feri — mentette ki magát Péchy — de akkor én milyen gyönyörű lettem volna, ma este, te meg milyen kopott.

Ezen aztán egy kicsit mosolyogtak a buslakodók. Közben Faludi direktor is megjött (sohasem tudni melyik) és igyekezett jókedvet csinálni.

— Ne féljete! — mondta — mindketten emelést kaptok.

— Bár az enyimet is elvitték volna — sópáncodott az egyik kifizetéses.

A nagy baj hát megtörtént, de a nagyobb még hátra volt. Miben fog-nak játszani az este, amikor a Lili bárónő kosztümök hűtlenei lettek.

Végre megállapodtak, hogy Vigh Mancsi régi ruhákat vesz fel, Péchynek pedig kölcsön veszik a kis szőke Kohut Ella zokéruháját. Az eset-nek tehát megint lett egy áldozata. Kohut odaszaladt zokétársához, a nagyszerűen táncoló Lovász Terézhez.

— Drága kis Tercsikém — könnyörgött — add ide nekem a te ruhádat.

— Nem adhatom fiam, akkor én miben játszom.

— Jaj drágám nagyon kérlek, add ide, mert az anyám éppen ma este jön el megnézni. Aztán ha nem játszom, azt hiszi, nem is igaz, hogy benne vagyok én is a Liliben.

Ez tényleg súlyos körülmény volt, de Lovász Terinek is hasonló esete volt.

— Semmiképp sem lehet — mondta — mert engem is jönnek ma nézni és akkor rólam is azt hihetik. . .

A kérdést tehát nem lehetett megoldani.

Este azután beállított egy rendőrá Városihoz.

— Elhoztam egynémely ruhát a Péchy nagyságának — mondta büszkén — mert hát utánajártunk és meglelt. A Bérkocsis-utcában délután egy kis gyerek zokésapkával játszott. Valaki felismerte, hogy a Péchy nagyságáé, meg a Vigh nagyságáé. Így azután megleltük a betőtőkét, meg néhány ruhát. De a többi is előkerül hamarosan. A Péchy nagyságának csak meglesszük, amit lehet. . .

Lett nagy öröm a színháznál, csak Vigh Mancsi volt nagyon szomorú.

— Mit busulsz még most is Mancsi, majd meg lesz minden — vigasztalta Sarkadi Vilmos.

— Nem is azért tudod Vilmos, de szegény Erzsi olyan szépen tudta pattogatni azt a kis lovaglópalcát. Hátha az nem kerül elő? . . .

CSÉRY GIZI
a Rózsashegyi iskola végzett növendéke
Szegedre szerződött.

Látogatás Lili bárónőnél

Galetta felviszi a hangját, a közönség tapsolni kezd és vége az első felvonásnak. A színészek kijönnek a portásfülkéhez, hatalmas verejtékcseppeket törülnek le az arcukról vigyázva, hogy a sminket el ne mázolják; akiknek öltözni kell, felsietnek az emeletre, a színpadot, diszitók, munkások lepik el, kiabálnak, lökdösik egymást, lebontják az első felvonást és felépítik a másodikat. Jaj az idegennek aki ilyenkor betéved a színpadra, minduntalan kulisszadarabokkal akarják eltemetni és ha jobbra vagy balra menekül ugyanarról az oldalról kapja a nem nagyon udvarias rendreutasítást.

— Menjen ki! Mit mászkál itt?

A lépcsőkön énekelve (az ősi kastély ősi csendje . . . stb) zsoke-ruhás növendék lányok jönnek le. Szegények, azt hiszik nagyon fessek ezekben a bricseszekben és selyem bluzokban, amelyek nem az ő méreteikre készültek. A nézőtérrel megvan a teljes illúzió de így közelről mégis más egy kicsit. Van egy-kettő, aki jó ruhát talált, ezek nagyon büszkék és boldogak.

* * *

Stoll néni ijedten jön:

— Vigh Mancsi selyemharisnyáján leszaladt egy szem. Nem találok a fehér cernám.

Valaki megvigasztalja és gyorsan kerit fehér cernát. Stoll néni boldogan szalad el s pár perc múlva meglegedetten hozza vissza. A műtét sikerült.

* * *

— Hallottátok — kérdi egy fiúnövendék — a képes lap esetet?

— Nem, meséld el!

— Galetta kapott egy képeslapot Király Ernő képével. A képen e sorok voltak: „Jó barátomnak és nem riválisomnak Király Ernő.” Galetta megismerte a címzésen Kerényi Gabi irását. Vett egy Péchy Erzsi lapot és ráírta: „Gabinak forró szeretettel Péchy Erzsi.”

Vannak akik nem értik meg a viccet, akik megértik, nevetnek de abban mind megegyeznek, hogy nem hiszik el.

* * *

Egy kis fiu, talán a kellékes fia lovaglópálcákat oszt ki a zsokek között. Az egyik büszkén mondja:

— Én siegre bejövök.

— Bejössz te másképp is — szól oda rosszmájúan egy kollégája.

A lépcsőn izgatott öreg kóristanó siet le.

— Haszontalan gyerek, mit csinálsz? rival egy játszadozó gyerekre. A gyerek sírva fakad és kifut a kapun.

A nő nem tudja mit csináljon. Kosztümben nem szaladhat utána.

— Megállj rosz kölyök! — mondja csendesen, inkább önmaga megnyugtatóására és visszamegy a lépcsőn.

* * *

Egy sarokban egy kitűnő kollégám és egy kis zsoké beszélgetnek. Valószínűleg tippeket ad le. Őszes, nagyon szigorú ur toppan elé. Rászól.

— Növendék?

— Nem, ujságíró vagyok.

— Nem lehet kérem, Tessék a színházat elhagyni.

— De kérem — hivatalos.

— Sajnálom csak engedéllyel lehet itt tartózkodni.

A fiú elpirul és elsiet. A szigorú ur hozzám fordul:

— Szintén nem növendék?

— De igen — felelek. Az ur tovább megy és én nyugodtan tovább beszélgetek.

* * *

Ezalatt a színpadon folyik a Lili bárónő előadása.

Illésházy gróf teljesen tönkrement. Elvesztette egész vagyonát és Illésházát valami gazdag bárónak, egy parvenünek kénytelen eladni. Hü jószágigazgatója megígéri, a vagyon roncsaival úgy fog gazdálkodni, hogy visszaszerzi még birtokát.

A gróf még nem hagyta el a kastélyt amikor megérkeznek a bárók. Illésházy éppen ingujjban csomagol, inasnak nézik. A grófnak mindegy, jobb dolga úgy sincs, beáll a báróhoz inasnak.

A szép baronesznek már mint az operettekben szokás, megtetszik a jó megjelenésű, ügyes, szolgálatkész inas, a gróf szintén szívesen van Lili bárónő közelében. És másfél felvonáson át tartó bonyodalmak után, miután a jószágigazgató meghozza a hírt, hogy az Illésházy vagyont visszanyerte, a fiatalok egymásé lesznek.

* * *

Galetta a gróf, Péchy Erzszi a bárónő Vigh Mancsi egy színésznő. Ez a triász viszi a Lili bárónőt diadalra és a közönség nem győz eleget tapsolni a Péchygalettavigh triásznak.

A legbájosabb a legkedvesebb jelenség a darabban Palásthy Irén egy kis szobalány szerepben. Nemrég még az operában táncolt és ma dédelgetett kedvence a Városi Színháznak.

* * *

A Lili bárónő a szovjetkormány rendelete értelmében lekerült a műsorról. Internálták. Most azután rehabilitálták.

Tyrnauer István.

FODOR ELLA

VÉGHEGYI IZA

a Budai Szinkör tagjai.

A vakok látványos matinéja

A Hermina-uton a vakokat foglalkoztató intézet második emeletén, egy tágas, világos és szép helyiségben tartották a vakok matinéjét. A helyiség előtt a folyosón árulták a jegyeket a látogatók részére. Vakok mindenfelől és egészséges emberek jöttek el az előadás hírére. Vak katonák a saját intézetükből érkeztek kis csapatban, fekete pápaszemmel a szemükön, bizonytalanul botorkáltak előre. A régi vakok az öregek, csodálatosan kifejlődött érzékekkel, oly biztossággal járnak botjukat maguk előtt suhogtatva a levegőben, hogy az ilyen öreg vak bátran vezethetné fiatal, szintén fogyatékos érzékű társait. A jegyszedő, aki lát a szemével, az ajtónál átveszi mindenkitől a jegyét és a vakokat féltő gondossággal a széksorhoz vezeti, ott a szék ülőjét megigazítja és gyengé-

den leülteti védencét. Lent a földszinten naggyobbára éplátásu emberek ülnek. Oldalt van egy karzat is, amelyen az intézetnek a matinén nem szereplő ápoltnai és más vak-intézetek növendékei foglalnak helyet. Ezek itt nagyon csöndesek és megilletődöttek. Mozdulatlanul és szó nélkül ülnek. Olyan benyomást tettek rám, mint a várakozó kisgyerekek, akiknek azt mondják, csukd be a szemed, nyisd ki a szád, kapsz valamit. Azok is mozdulatlanul leláncolják magukat egy helyre, pedig roppant izgatottak.

Az előadás úgy kezdődött meg, hogy a terem elején felállított pódiumtól jobboldalt nyíló ajtóból egy csomó fiatal nő feje bukkant elő, akik egymásba karolva indultak a pódiumra. Nagy csend lett. Az egész karzat előrehajolt és az ajtó felé

irányították füleiket. A fiatal nők vakok voltak és a pódiumon szép ketős sorban helyezkedtek. Mindegyik a mellette levőbe karolt, mert így együttesen nagyobb biztonsággal mozoghattak. Miután elhelyezkedtek, csendben, angyali türelemmel és semmitmondással az arcukon, vártak. Nem öltöztek fehérbe, nem is voltak egyforma ruhába bujtatva, csak szegényes, színes pongyolában vagy fehér kopottas régi szabású kartonbluzban és fekete szoknyában jelentek meg ezen a rendkívüli ünnepségen. Hátuk mögül felcsendült a zongora hangja, amire énekelni kezdtek lágyan és kedvesen és az énekük különböző variációkban hullámzott. Amikor be végezték a dalt, ugyanazon módon mentek vissza, mint ahogy jöttek, összefogódzva, különállóan magukban, mintha a közönség ott se lenne. Egy részük még a pódiumon volt, mikor az ellenkező oldalon egy fiatal lány kövér zsakettes vakot vezetett fel a kis asztal elé. A kövér zsakettes a közönség felé fordult és prólógot mondott. Azután azt ajánlotta, hogy hallgassák meg az előadás következő számait.

Zongoraszám következett. Egy idősebb nőt vezettek a zongorához, leültették a székre és kotta nélkül, csupán hallásból, kifejlődött hallóérzékkel és kiváló ügyességgel játszani kezdett a vak asszony. A karzat lázasan figyelt, átszellemült arcokkal, amelyeken a rendkívüli öröm és benső tűz lángjai égtek. Egy férfi egészen előretolta a fejét és kidülledt, kimeredt nyakával mozdulatlanul élvezte a zenét. Mellette egy ifjú pár ült. Mindketten vakok. A férfi közel ül a merev testtartású leányhoz, szerelmesen hozzásimul és kezével a megilletődött leány kezét szorongatja. Egész idő alatt csak a kezük mozgott, különben egy cseppet sem mozdultak meg helyeiken.

Aztán egy fiatal lány énekelni kezdett. Határozottan értékes hang-anyag, de iskolázatlan. Egy helyben állva, meg sem moccan a leány, a karjait élettelenül lógatja és csak a feje mozdul meg néha és torkán a hangszálak rezgése látszik. A fiatal vak házaspár tovább szorongatja egymás kezét mozdulatlanul a karzaton és az ének végén a fiú ellágyultan támasztja a fejét a még mindig merev testtartású nő vállára. Elvezetik a leányt a pódiumról, újra az énekkar következik. Magyar népdalokat énekeltek igen kedvesen. Nagy sikerük is volt. Az énekkar csak nőkből áll, akik annyira meg vannak hatva, hogy gépiesen mozognak. Csak a nagy taps lágyít fel közülök néhányat, akik a dalok közti rövid szünetekben mosolyogva, boldogan sugdosnak valamit egymás füleibe.

Az énekszám után zongora következik. Amint bevezetik az asszonyt, a közönség megtapsolja, mint régi ismerősét. Az idősebb asszonynak már nincsen lámpaláza, a taps iránya felé fordul, mosolyogva meghajol és aztán játszani kezd.

Amikor kijöttem a folyosóra, kint a falnál két vak nő karonfogva hallgatta a kiszüremelő zenét. Azt hitték, hogy a teremben vannak. Az egyik halkán azt suttogta, csodálja, hogy nem hallja a közönséget mellettük.

Csöndben bevezettem őket a terembe.

SCHENK,

a telepátikus

— Savanyukut... Savanyukut kedves Döme?

— Az az, de csak odafelé. Vissza már vonaton jöttem Lázár Miklóssal, Nádas Sándorral, Fodor Oszkárral, Kökény Ilonával, Szirmay Bercivel és Jób Danival.

— Egész jó kompánia, bizony Isten irigylem magát.

— Az semmi, hátha még Bécsben látott volna a drága Mészáros Gizával és Paula leányával a Sacherban haboskávét mellett. Az volt csak valami.

— Hát mi ujság Bécsben?

— Kökény Ilonának hatalmas sikere volt a Ronacherben. Németül énekelt, de olyan jól, hogy az osztrákok valódi »weanerin«-nek tartották. Lengyel István és Békeffy Laci dalait énekelte Beda osztrák író fordításában. Az utolsó estén hatalmas virágcsokrot kapott nemzetiszínű szalagokkal. »An die grosse madjarische Primadonna« írták rá a bécsiek és bizony isten pityeregtek, amikor Kökény mögött összecsapódott a függöny.

— Hát még mit tud Bécsből?

— A Kammerspielben Drégely Egy férj, aki mindent tud című nálunk is nagy sikert aratott darabjának előadására készültek. Azóta már hallom, színre is került és olyan dörgedelmes sikere volt, hogy Drégely alig győzte elrakni a medéákat, amiket a hálás osztrák publikumtól koszu-

helyett kapott. Kérjen tőle, biztosan ad vagy kettőt.

— Maga egészen német-osztrák lett, hát itthonról semmit se tud?

— Dehogy nem. A Városi Színházból is tudok egy érdekes hirt. A kedves Sarkadi átmegy a Fővárosi Orfeumba, bár nagy sikerei vannak a Lili bárónőben.

— Ki fogja az ő szerepét játszani?

— Sziklay József, aki a Hejehuja báróban aratott szép sikereket.

— És mit csinál Galetta?

— Maga még nem tudja a szenzációt? Operettet írt. De még milyen kitűnőt. Száz előadás már biztos. Zenéjét Komjáthy Károly szerezte és olyan csengő melódiák vannak benne, hogy rövidesen mindenki azokat fogja énekelni. Kártyavár a címe és a szövegírón kívül Péchy Erzsébet és Sziklay Jenő játsszák főszerepeit, A most alakuló Délelőtti színházban kerül színre.

— Mondja Döme, mi van a Medgyaszay Színházzal? Kibővítették már a zenekarát?

— Még nem, de nincs is rá szükség, mert úgy tervezik, hogy kabaré lesz. A multkorjában kilestem, hogy Kövályval, Bársony Pistával és Ujváryval tárgyaltak szerződötetés ügyében. No de most már ne kérdezősködjön, mert sietnem kell Beöthy-hez, hogy meg tudjam mennyire vannak Kálmán Imre Farsang tündére című operettjével, amely a Király Színházban rövidesen színre kerül.

— Akkor Isten áldja meg, Itt egy dritteszorte.

Lengyel Menyhért

Bloch bácsi a Zenekadémiáról

Óvatos médium. Az európaszeri ismert kitűnő telepatikus művészhez, Schenk Jenőhöz beállit a minap egy parasztember és elpanaszolja, hogy nem tud aludni. Miután azt hallotta, hogy Schenk az elaltatás mestere, hát nagyon megkérné, ha egy kis álmos-ságot varázsolna a szemére. Schenk a tréfa kedvéért leültette az atyafit és már bele is kezdett a műveletbe, amikor az öreg felcihelődik, előkeresi bugyellárisát és elkezd számolni pénzét.

— Nem kell fizetni bácsi — mondja mosolyogva Schenk.

— Nem is azért számlálom — dör-mögi az öreg — de hátha mélyen talállok aludni és itt Pesten so-hase lehet tudni.

Azok a vörösek. Fröhlich Jó-zsef a »Corvin« filmgyár rendezője az elmúlt napokban Borsodmegyében járt, hogy az egyik most készülő filmhez eredeti magyar motívumokat keressen. Járt a falukat egyre-másra, de az egyik falu kisbírájának gyanus volt a mász-káló idegen, elvitte hát a falu fejéhez, a bíróhoz, akinek előadta a rendező, hogy motívumokért jött Budapestről.

Gondolkozik a bíró, hol Fröhlichre, hol a kisbíróra néz, végre megszólal.

— Motívum motívum innen ugyan el nem viszi az ur, mert már a vörösek mindent elvittek maga nélkül is.

— **Jó szövegkiejtés.** Az énekeseknek és énekesnőknek régi jó szoká-suk, hogy külön kis szövegeknyvet csinálnak maguknak arra az esetre, hogy előadás előtt még egy kicsit tanulgassanak, nehogy éneklés közben elhagyja őket memoriájuk. A Királyszínház egyik énekesnője a minap, amint próbára ment, rémülten vette észre, hogy a kis szövegeknyvét elvesztette. Elpitye redve panaszkolta el a szerencsétlenségét Bertha karmesternek:

— Képzeld Pista, a villamoson a nagy tolongásban a szövegemet ki-ejtettem.

A mindig jókedvű Bertha megvigasztalta:

— Ne busulj fiam, te vagy legalább az egyetlen, akinek jó a szöveg-kiejtése.

A vallás és közoktatásügyi miniszter ifj. *Ábrányi* Emil zeneszerzőt az Operaház igazgatójává nevezte ki. A hírhez sajnos nem fűzhetjük hozzá azt a szokásos megjegyzést, hogy a zenevilág nagy öröme. Annál nagyobb meglepetést keltett a Városi Színházban *Ferenczy* Frigyesnek, az Operaház volt főrendezőjének szerződése, aki *Stoll* Károly örökébe lépett. *Stoll* visszament nagyszerű sikereinek színterére, a Király Színházba. A Zeneakadémián interregnum van, hír szerint *Hubay* Jenő lesz a vezetője.

*

Az Operaház kapunyitása az eddigi megállapodás szerint e hónap 14-én lesz. Bánk Bán nyitja meg az idei színt, *Sándor* Erzsivel, *Budánovits* Máriával, *Rózsával* és

Környeivel a vezetés szerepében. A bemutató után sor kerül a *Rajna kincse* felújítására, amelynek főszerepeit *Medek*, *Rózsa*, *Dalnoky*, *Venczell*, *Kálmán* és *Gábor* éneklék. A Wagner ciklus tenorszerepeit *Pilinszky* Zsigmond tanolja. Az Operaház egyébként igen sok tagot bocsájtott el, akik között nem egy az igazi tehetség. A magyar főváros közönsége tehát ebben a szezonban is kénytelen lesz Bécsbe átrándulni, ha jó operaelőadást akar hallani. Az eltávozókat *Adler* Adelina, *Goda* Gizella és *Flesch* Ella sem tudja pótolni, akiket az Operaház ujonnan szerződött. *Ferenczy* helyett a további intézkedésig *Dalnoky* rendez. Az Operaház október elején érdekes szenzációval kedveskedik a közönségnek. Vendégszereplésre hívták meg *Maier* Illeskunak, a

román királyi hadsereg vadászprétorjának feleségét, *Eugénia Kodorescu* Párisban végzett román énekesnőt. A művésznőnek széles, kiterjedt szerepköre van a legnagyobb drámai szoprántól a legpompásabb koloratúr szerepekig.

*

Bárdos Artur két színháza művészeti titkárául *Mészáros* Iván budapesti ügyvédet szerződtette. Ezzel a szerződéssel a *Bárdos* színházakban működő ügyvédek száma négyre emelkedett. *Márkus* László, a Magyar Színház volt főrendezője az Apolló kabaré művészeti igazgatója lett. *Gács* Rózsit, a fiatal és tehetséges színésznőt, aki a Városi Színházban már több jelentős sikert aratott. Az Apolló kabaré szerződtette. *Csery* Gizit, a Rózsahegy iskolá kitűnően végzett növendékét a szegedi színház, *Fáy* Flórárt a kolozsvári Nemzeti Színház, *Kabók* Győzött a Medgyaszay Színház, *Pető* Pált, az Apolló kabaré volt tagját a Madách Színház, *Faludi* Lászlót a Veszprém-kaposvári színtársulat, *Dénes* Györgyöt pedig a Belvárosi Színház szerződtette tagjai sorába.

*

A **Madách Színház** legközelebbi ujdonsága *Sven Lange* háromfelvonásos drámája, a *Sámson és Delila* lesz.

*

A **Városi Színház** legközelebbi ujdonsága *Zerkovitz* Béla háromfelvonásos operettje, a *Százszorszép* lesz, amelynek szövegét *Farkas* Imre és *Faragó* Jenő írták. A főszerepeket *Péchy* Erzs, *Kerényi* Gabi, *Galetta* Ferenc és *Sziklay* Jenő fogják játszani. A premier napja a Lili bárónő rendkívüli sikere miatt még nincs megállapítva, de előre láthatóan október közepe táján kerül műsorra. Vasárnap délutánonként a *Médit* adják elő.

*

A **Belvárosi Színházban** az elmúlt héten tartották olvasó próbáját *Földes* Imre *Terike* című egyfelvonásos színművének, amely a jövő műsor számai között kerül bemutatásra.

Losonczy Dezső, az Andrássy-uti színház volt karmestere elszereződött egy nemzetközi balletpantomim vállalat karmesteréül.

*

Jadlowker Hermann operaénekest *New-Yorkba* szerződtették. Berlini bucsufellépésekor Aida Radamesét énekelte.

*

A **Magyar Színház** *Drasche* Lázár Alfréd *Tűzpróba* című darabját mutatja be, majd feleleveníti Rostand világhírű színművét, a *Sasfiókot*, *Törzsszel* a címszerepben.

A **Fővárosi Orfeum** igazgatóságának a kommunizmus kitörésével meghiusult terve most végre teljesedésbe ment. A Pavillon Mascotteban *kamarájáték* színpadot állít fel, melynek művészeti vezetőjévé *Harmath Imre* kabaréírót szerződtette. Tagjait a fővárosi kabarék és orfeumok művészei közül toborozzák.

Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat legmagasabb
ELEK IMRE könyvesboltja
áron vásárol
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 42. SZ.

É rovatban készséggel adunk felvilágosítást olvasóinknak bármely színházi vonatkozású kérdésben. Kéziratokat és rajzokat nem adunk vissza.

Tanulni akaró. A rendezői pálya sokkal nehezebb, mint ahogyan azt ön gondolja. Nem elég, hogy a rendező tudja ide-oda állítani a butorokat, nem elég, hogy tisztában legyen a stílusos szobaberendezéssel, de a sok mindenen kívül a világtörténelemnek, a kulturhistóriának s népszokásoknak minden egyes fázisával tisztában kell lennie. A tanulás — amíg elér a jó rendező a tudásig — igen fárasztó és nehéz, rengeteg időt vesz igénybe. Csak ezután állhat ki a deszkákra. A tudás hozza aztán magával azt, hogy a shakespearei nők nem járnak »bukjel« szoknyában és ami egyik filmünkön látható volt, az, hogy a jókaikorabeli időkben, a „Szegény gazdagok“-ban a megyegyűlésre *autóban* járnak az urak.

Fogadás. 1. Nem ad autogrammot. 2. Nem válik el. 3. Indiszkreció elárulni. 4. Igen. — **Zongora virtouz.** 1. Egyelőre nem. 2. Október közepén lép fel. — **F. Illus.** 1. Várkonyi Mi-

hály a Gellért szállóban lakik. 2. Lenkeffy Ica első fellépte Zangwill: *Mary-Ann* című film-ben lesz. 3. Korvin filmgyár. — **Karikatura** 1. Igen. 2. Izt. — **Példányonként vásárló.** 1. Nem előfizetőknek is készséggel válaszolunk. 2. Kísérje figyelemmel a „Komédia“ hasábjait. 3. Törzs Jenő.

Zsonglőr. Anagrammákkal nem foglalkozunk. 2. Karinthy Frigyes. 3. Néha. — **Elhatározás.** 1. Az Országos Színművészeti Akadémia e héten kezd meg felvételi vizsgáit. 2. Szülői beleegyezés. — **Rajongó.** 1. Matyasovszky Ilona. 2. Fenyő Emil. 3. Balogh Béla rendezte. — **Kubista.** 1. Nem indul meg. 2. Mácz János. — **Imádom.** 1. Bojda Juczi jelenleg Temesváron van, az ottani társulat primadonnája. 2. Valótlan. — **Rémhir.** Főszerepet Feld Irén játszotta.

Csavargó. 1. A szezon elején lép fel 2. Olvassa el F. Illusnak szóló üzenetet. 3. Ha ideje engedi. — **Titkos drámáiról.** 1. Az írói tiszteletdíj nálunk esténként a bruttó jövedelem 10 százaléka. Fordításért fix összeget kap a fordító, operette-librettóknál a bruttó bevétel 1 százalékát esténként. Vidéki színpadoknak színházi ügynökségek adják el a budapesti színházak darabjait többnyire fix összegért. 2. Az illető színház titkárához. — **Fehér liliom.** 1. Nem ment férjhez. 2. 1885. 3. Rkt. 4. Igen. — **Maca.** 1. Törzs Jenő a férje. 2. Nyáray Antal. — **Fehér fiu.** Csak színházi vonatkozású kérdésekre válaszolunk.

FILM

Rovatvezető:
TURCHÁNYI GYULA.

Az idei filmszezon nem volt sikeres.

A filmgyárak termelési szezonjának végefelé járunk és sajnálkozással kell megállapítanunk, hogy ez az év a magyar filmgyártás fejlődését nem nagyon mozditotta elő. — Ez az időleges elmaradottság azonban nem egyes filmszakmabeli egyének mulasztása vagy bűne, hanem érthető következménye a nyáron leviharzott politikai változásoknak. — És nem csak a gyászos politika hátráltatta a filmgyártás rendes keretben való folytatását, hanem az is, hogy a termelést irányító művészi vezetés is politikai nyug alá került.

Az idei filmszezon lassankint indult meg, csak március elején. Az egyes gyárak külön-külön erősen hozzáláttak a munkához, hogy a többiek fellett minél jobban megtudják állani helyüket. A lázas készülődésbe és tervezgetésekbe azonban március hó 21-én hirtelen beleszólt a politika.

A filmszakma élére egy Paulik Béla nevezetű, szaktudás nélküli vállalkozó szellemű kommunista került, aki hamarosan elkommunizáltatta a filmgyárakat. A kommunizálás, amit maguk az „elvtársak” is rombolásnak bélyegeztek, rövid időre megbénította a filmtermelést és hátráltatta a munka megkezdését. Ez a tétlen, halálos dermedtség azután tovább tartott, amíg a színészek és műszaki munkások szervezkedési és egyéb munkáthátráltató ügyei el nem intéződtek. Ez a munkáttalan, vagy inkább ilyen csekély munkásságú idő

elhúzódott másfél hónapig, május elejéig. Ekkor valahogyan megindult a munka lassan és mindenképpen furcsán. Az ügyek intézését Paulik Béla mellett mozigépészekből alakult bizottság irányította, akik a művészi kérdésekbe is beleszóltak. Ezen az abszurdumon kívül a felvételekre került filmdarabok maguk is elfogadhatatlanok, mert többnyire propaganda célt szolgáltak és ilyen tekintetben is bírálják el őket. Ezenközben a moziszakma belsejében állandó elégtelenség és békételenség uralkodott, amely végül június elején Paulik Béla visszahívásakor és Márkus László kinevezésével lecsillapodott.

Ekkor hivatalos helyről is elhangzott az a hír, hogy eddig a moziszakmában csak romboltak s most jön a kommunizmus építő munkája. A kommunizmus az tényleg eljött, csak az építő munka késett egy kicsit az éji homályban.

A komoly munka, ha ugyan őszintén el lehet így nevezni, Márkus László alatt behozott újítások elrendezése után csak másfél hónapig tartott, mert aztán augusztus elsejére megjött a felszabadulás minden tekintetben.

A kommunizmus alatt az egyesített filmgyárak, szóval az összes volt magyar filmgyárak együttvéve, hozzávetőleges számítás szerint 28—32 filmdarabot, köztük néhány egyfelvonásosat tudtak csak produkálni.

Augusztus elseje után a termelés megszűnt, a moziközpont feloszlott, a volt gyárak újra életre keltek, visszakapták elvett javaikat. A likvidálás körülbelül három negyed hónapig tartott, mely idő alatt a filmgyárak szünetelni voltak kénytelenek. Ez a szünetelés úgy látszik erre a szezonra már állandósul, mert szeptember elején csupán a Korvin és a Star filmgyárak dolgoznak. A többi vállalat az alkalmazottait is elbocsájtotta ideiglenesen.

Az ideai filmgyártás fentebb vázolt rövid történetéből is látszik, hogy többet szüneteltek, mint dolgoztak — önhibájukon kívül — ehhez aránylik a munkálkodás csekély eredménye, amely nem lesz képes a most kezdődő moziszezón kérdését egy-maga kielégíteni. Filmekért tehát újra külföldre kell fordulni és méregdrágán venni azt, amit a külföld hajlandó lesz eladni.

A nagyszerűen fellendült magyar moziipar tehát újra nehézség elé áll, amit azonban remélhetőleg rövidesen lefogküzdeni és újból fölemelkedik arra a magaslatra ahonnan a kommunizmus taszította le.

Nagy Endre.

és a vén komikus arcáról eltűnt a mosolygás, az örökifju tragikának elapadt könnyeinek árja, a csókra nyujtott szája fanyarul elmosolyodott, az ölelésre tárt karok fáradtan lehullottak és kezdődött a szóbeszéd...

Hogy Garamszeghy Sándort hordágyon bevitték a lipótmezei elmegyógyintézetbe. Gellért Lajos meg Erdődi Elemér mozisínész vitték be Garamszeghyt hordágyon a fenti intézet főkapuján fényes nappal. Ugyanis — mint rögtön gondolható — mozifelvételekről van itt szó. A Star filmgyár Halcyone című filmje készült Lipótmezőn. Garamszeghy szerepe szerint megsebesül és hordágyon viszik kórházba. Mivel közelben nem volt más olyan épület, melynek külseje kórházhoz hasonlított volna, kénytelenek voltak Garamszeghyt az elmegyógyintézetbe vinni hordágyon, amin mindenki jóízűen nevetett.

És hogy a legérdekesebb felvétel az Uri banditában van mostanában. Román katonák játszottak benne. Volt egy törvényszéki jelenet, amelyhez teremőrökül és fogházőrszemélyzetül román katonákat hozott a rendező. A román katonák teljes rüsztinggel kerültek a felvevő gép elé, csupán a rohamsisakjuk helyett kaptak francia lapos sapkát.

És az egyik filmgyárnak, amelynek neve a régi magyar történelemben is szerepel, megváltik állásától a scenikai igazgatója és főnöke. A scenikai igazgató, aki egyben jónevű hírlapíró, egy kabaré vezetését vállalta el.

Kabarét akartak Tatán is rendezni a kommunizmus végnapjaiban ott-rekedtfilmszínészek, akika Halcyone felvételéhez utaztak Tatára. Már fogyófélben volt a pénzük, a román megszállás első pillanatában nem jártak vonatok, hogy azonban a hazautazásig ne kelljen nélkülözni az ottrekedt színésznőknek és színészeknek, akik között Garamszeghy Sándor, Bérczy Ernő, Hollay Kamilla és Farkas Mancsi is ott voltak, Deésy Alfréd javaslatára és az ő rendezése alatt kabarét akartak rendezni a tatai közönségnek rendes áru belépőjegyekkel. Már javában folytak a próbák, közben azonban megindultak a vonatok, a színészek örömmel kapaszkodtak fel egy kocsiba és utaztak boldogan hazafelé. A vonat azonban csak Kelenföldig közlekedett, éjjel érkeztek a pályaudvarra és így kénytelenek voltak ezt az éjjelt a pályatesten a fülkékben átvirrasztani.

Arról is sokat regélnek, hogy a párisi Pathé cég pesti képviselője útján átvesz néhány magyar filmgyárat, amelyek egy hatalmas magyarországi filmtrösztben egyesülnének. Többek között a Korvinról és a Phönix filmgyárról sugdolódnak e hírek kapcsán. Biztosat azonban még nem tudni erről az ügyről.

Halmay Tibor

Felvétel közben

Komédia film. Komédia néven új magyar filmvállalkozás indult meg. A Komédia első filmje a külföld nagyobb városaiban most arat kiváló sikereket. Budapest közönsége előtt nemsokára egy kitűnő moziképpel mutatkozik be a Komédia film, amely elé élénk várakozással tekintenek a szakkörök. A Komédia film vezetését Turchányi Olivér vállalta.

*

A tavalyi szezon egyik legnagyobb sikert ért regényújdonosságát Mathers Helén: *Jön a rozson át* című erősen romantikus regényét viszi a filmre a Star filmgyár. A darabot Pakots József ültette át filmre és Balogh Béla rendezi. Adair ezredes szerepét Latabár Árpád, Helén leányát Lóth Ila, Vasher Pált Fenyő Emil, Tempest Györgyöt Bolváry Géza és Sylviát Koór Ida a „Madách” színház fiatal művésznője játssza.

*

Márkus László, a „Corvin” filmgyár művészi igazgatója érdekes és újszerű filmre készül, amely kiemelkedő eseménye lesz a magyar filmgyártásnak. Címe a *Tápió*, tárgyát székely népmesékből és legendákból Lázár István állította össze. A gyár hatalmas apparátussal készül a legtisztább művészi intencióju film megvalósítására.

*

Dickens klasszikus regénye, a *Twist* Olivér szintén filmre kerül. Lázár István dolgozta át a „Corvin” filmgyár részére, mely azonnal hozzá is látott a darab felvételeihez. A filmet Garas Márton rendezi, főszerepekben Törzs Jenő, Almásy Sári és Hajdu Pepivel. A kis Olivért az első részben Lubinszky Tibor, majd Verebes Ernő játssza.

Ebben a rovatban készséggel válaszolunk minden színházi vonatkozású kérdésben. Kéziratot nem adunk vissza.

Segédrendező. 1. Motivumokat nem közlünk. 2. Rendező, főrendező, titkár, művészeti igazgató, gazdasági vezető, ügyvezető igazgató, elnök. 3. Esetleg. — **Filmautogramm.** 1. Nagyköröna-u. 16. 2. Rózsa-u. 38/b. 3. Rákóczi-ut 21. — **Dada.** A főszerepet Gaál

Annie játsza. — **Kurbli.** 1. Nincs igaza. 2. Ejnye de rosszmáju. 3. Nem is olyan öreg. 4. Indiszkreció. — **Érdeklődő.** Kertész Mihály a bécsi „Sascha” filmgyárhoz szerződött jelenleg és ott dolgozik. — **Nem akarok mozi-színésznő lenni.** 1. Lehetetlen. 2. Igaza van. 3. Jelentkezzék valamely gyár irodájában.

Felelős szerkesztő:
KARDOS ISTVÁN.

Szerkesztőség:
VI., Podmaniczky-u. 2. I. em.

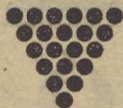
Szerkesztőségi órák délután 3—5-ig.
A felelős szerkesztő szerdán és szombaton fogad.

Segédszerkesztők:
BALOG SÁNDOR és SEBŐK SÁNDOR

Kiadóhivatal:
VI., Vasvári Pál-utca 9. Telefon 169-76.

Előfizetési ár:
Egy negyedévre — — — — — 36.— K
Egy félévre — — — — — 72.— K

Gellért Zsigmond kávéháza (ezelőtt BERGER)

BUDAPEST,
Erzsébet-körút 58
Király-utca sarok

Változatos meleg vacsora.

Bélyegző

Bienenstok Vilmos

Budapest, Rákóczi-ut 64. sz.

KLEIN ANTAL

selyem, csipke
szallag áruhá-
zában minden
művész nő elő-
nyös áron vá-
:: sárolhat ::

BUDAPEST

VII., KIRÁLY-UTCA 53. SZ.

Erre a hirdetésre
tessék hivatkozni.

Kedvezmény.

Erre a hirdetésre
tessék hivatkozni.

Az alant felsorolt könyveket a KOMÉDIA olvasóinak

40% engedménnyel adjuk.

A legutóbb megállapított bolti árak majdnem a feléért jutnak tehát olvasóink e jobbnál jobb és értékes könyvezetnek jutnak. Minden könyv tartós és izléses táblába van bekötve. Megrendelhetők a Komédia hivatalában VI., Vasvári Pál-u. 9.

Dumas	A Kaméliás hölgy	—	—	Régi bolti ár	40	...	Kedv. ár bekötve	24
Claude Farrerl	Ave Cesár	—	—	—	25	...	—	15
Manpassant	Szép fiu	—	—	—	42	...	—	25
Poe Edgard	Gordon Pim különös elményei	—	—	—	18	...	—	10
Marcel Prévost	Ur és szolga	—	—	—	22	...	—	14
Romain Rolland	Farkasok	—	—	—	20	...	—	12
P. Rosenhain	Joe Jenkuis kalandjai I	—	—	—	20	...	—	12
"	" " " II	—	—	—	20	...	—	12
"	" " " III	—	—	—	20	...	—	12
"	" " " IV	—	—	—	20	...	—	12
Szomaházy István	Kolonics házassága	—	—	—	18	...	—	10

KOMÉDIA kiadóhivatala Budapest, Vasvári Pál-utca 9.

GRADÓ kávéház

ARÉNA-UT 17.

Esténként TOLL KÁROLY
hirneves cigányprimás teljes
zenekarával hangversenyez.

Sportemberek
találkozó helye.

Külön termék.

A jövő színésznevezdék

Az Országos Színészegyesület iskolájának végzett növendékei

1. Gács Rózi, 2. Szarvas Sándor, 3. Perényi Margit, 4. Róna Aladár
5. Keleti Gizella, 6. Mezey Dénes, 7. Kőmives Baumann Erzsébet
8. Komáromi Rózi, 9. Teimer Olimpia, 10. Titkos Ica

Komédia

Dobrovits Márta
a Ballet-pantomim primaballerinája

(Angelo felv.)